

De Vermeer van Boymans.

EEN ONTDEKKING VAN DEN LAATSTEN TIJD.

Rotterdam heeft eens een werk van
den Delftschen meester ver-
loren laten gaan...

Van de beide nieuwe aanwinsten, door het Museum Boymans verworven, is „de Man met de roode muts” bekend genoeg van verscheidene tentoonstellingen, o.a. van de Rembrandt-tentoonstelling te Amsterdam in het Rijksmuseum (1935). Dezen zomer hing het magistrale doek bij de firma D. Katz in Dieren en toen is er nog over geschreven. Spoedig daarna deed reeds het gerucht de ronde, dat begunstigers van Boymans er het oog op hadden laten vallen. Het was ook reeds geruimen tijd in het museum te zien. Met dit portret, dat onder verschillende benamingen in Engelsch en Amerikaansch bezit is geweest, keert een late Rembrandt naar het vaderland terug om daar menschelijkerwijs gesproken voortaan voor altijd te blijven.

Zijn met dit werk reeds velen vertrouwd, „De Emmausgangers” van Vermeer is een geheel onbekend schilderij. Tevergeefs zal men het in de bestaande literatuur over den Delftschen meester zoeken. Dit werk van (voor Vermeer) groote afmetingen (1.29 bij 1.17 M.) is eerst den laatsten tijd bij een boedelscheiding aan het licht gekomen en door Dr. A. Bredius als een Vermeer erkend. Het is trouwens gesigneerd met de initialen van den schilder I. v. M. Dr. Bredius heeft

„De Kantwerkster” van Vermeer, eenmaal
in Rotterdamsch bezit, maar destijds voor
de stedelijke verzameling niet aanvaard.

over deze vondst geschreven in „The Burlington magazine” van November 1937. Het werk bevindt zich in zeer goeden staat, het vertoont tal van karakteristieke eigenschappen die onmiddellijk tot een Vermeer doen besluiten en Dr. Bredius aarzelt niet te spreken van het meesterwerk bij uitstek van den grooten Delftschen schilder.

Men zou wel meer van de omstandigheden willen weten, niet waardoor een dergelijk important doek aan den dag gekomen is, maar waardoor het zoo lang verborgen kon blijven! Hoe het zij, een ontdekking als deze is een kunstgebeurtenis van den eersten rang.

Het oeuvre van Vermeer is niet groot. De doeken die met algeheele zekerheid aan hem kunnen worden toegeschreven, zijn betrekkelijk gering in aantal. Veel meer dan veertig zijn het er niet. Zij bevinden zich grotendeels in musea; maar enkele zijn er nog in particuliere handen. Een Vermeer van eerste kwaliteit komt in den kunsthandel practisch niet meer voor en zoo er een van eigenaar verandert zijn er enorme bedragen mee gemoeid. Men herinnere zich het beroemde „Straatje”, door Dr. Deterding verworven en thans in het Rijksmuseum.

Een dergelijke verkoop brengt heel de kunstwereld van Europa en Amerika in beroering. Een symptoom van de heftigheid waarmee de liefhebbers elkaar het bezit van een Vermeer bestrijden, kan men ook zien in de voortdurend opduikende geruchten over het atelierstuk uit de collectie van graaf Czernin te Weenen (met het z.g. „zelfportret”). Nog dezer dagen werd gemeld, dat het voor een fabelachtigen prijs verkocht zou zijn. Dergelijke geruchten hebben echter al meer geloopt, maar het is de vraag, of de Oostenrijksche regeering ooit toestemming zou geven tot verkoop.

Uit nog een ander oogpunt is de Vermeer, die thans voor het Museum Boymans verworven is, van bijzonder belang. Er zijn n.l. maar zeer weinig schilderijen van hem bekend met een onderwerp aan de gewijde geschiedenis ontleend. Als men de allegorie „Het Geloof” in dit verband buiten beschouwing laat — en daar is alle reden voor, want het heeft qua voorstelling een geheel ander karakter en het behoort zeker niet tot de

werken van allereerste kwaliteit — dan is er naast „De Emmausgangers” maar één werk van religieusen aard: de „Christus bij Martha en Maria”. Het hoort in Edinburgh thuis, maar het is goed bekend in Rotterdam, waar het op de onvergetelijke tentoonstelling van de Delftsche school te zien is geweest. Ook dit is een werk van groot formaat, zooals de schilder later niet meer heeft geëmbieerd. Het behoort met het „Toilet van Diana” uit het Mauritshuis en de „Koppelaarster” uit Dresden tot de erkend-vroege werken. De verleiding is dan ook groot om tevens „De Emmausgangers” daartoe te rekenen, maar er schijnt nog geen eenstemmigheid te heerschen over een mogelijke dateering, bij Vermeer trouwens altijd een moeilijke kwestie.

Ten slotte nog een ander punt. Met den aankoop van deze Vermeer maakt Rotterdam ook een fout uit het verleden goed. De stad had n.l. sinds lang een werk van den Delftschen meester kunnen bezitten, een klein juweel van letterlijk de allerfijnste Hollandsche schilderkunst: de „Kantwerkster”. Het bevindt zich thans in het Louvre, maar het maakte eenmaal deel uit van de Rotterdamsche verzameling Vis Blokhuyzen, op zeer gunstige condities in 1869 aan de stad aangeboden, maar... niet geaccepteerd.

Nu getroosten zich vooraanstaanden uit de burgerij zeer groote offers om een Vermeer voor de stedelijke kunstverzameling te verwerven. Wel een bewijs voor de kentering der geesten en de geheel veranderde kunst-waardeering in betrekkelijk korten tijd.

DE AANWINSTEN VOOR HET MUSEUM BOYMANS.

De openbare tentoonstelling zal nog
op zich laten wachten.

Naar wij vernemen ligt het in de bedoeling om binnen afzienbaren tijd het bestuur en de leden van de Vereeniging Rembrandt, alsmede de ruim 100 schenkers van de „Man met roode muts” in de gelegenheid te stellen de nieuwe aanwinsten van het Museum Boymans te komen bezichtigen.

Het Bestuur van de Vereeniging Rembrandt, onder leiding van den voorzitter, dr. E. Heldring en den waarnemend voorzitter den heer J. van Hasselt, dat in den loop der jaren het Museum Boymans zoozeer heeft gesteund bij de verrijking der verzameling, schonk ook thans belangrijke bedragen, zowel voor de Rembrandt als voor de Vermeer.

Het publiek zal deze prachtige aanwinsten niet eerder zien dan op de groote zomertentoonstelling, welke in het Museum Boymans zal worden gehouden ter gelegenheid van het veertigjarig Regeeringsjubileum van H.M. de Koningin.

MOOIE TOONEELAVOND.

„Het Lied van het Meisje en den
moordenaar”

Maandag 21 Februari a.s. zal in den Tivoli-Schouwburg door de Amsterdamsche Tooneelvereniging onder leiding van Albert van Dalsum en A. Defresne de eerste opvoering te Rotterdam worden gegeven van haar nieuw, zoo van alle zijden bewonderend besproken tooneelstuk „Het lied van het meisje en den moordenaar”.

De R.K. Volksuniversiteit heeft het initiatief genomen om dit stuk ook zoo spoedig mogelijk naar Rotterdam te krijgen. Zij is daarin geslaagd en kan den katholieken van Rotterdam thans een avond aanbieden, waarvan de bijwoning inderdaad een hoog genot zal verschaffen.

Wij willen er nadrukkelijk op wijzen, dat de voorstelling welke 's avonds te 8.15 uur begint, ook toegankelijk is voor niet-leden der R.K. Volksuniversiteit en dat voor dezen avond extra lage prijzen gelden.

ROTTERDAMSCH RECHTBANK.

(Zitting van 18 Februari).

Diefstal van suikerbieten.

Terechtgestaan hebben de 25-jarige chauffeur H. W. van K., de 34-jarige betonwerker P. v. d. M. en diens broers, de 29-jarige loswerkman J. v. d. M. en de 27-jarige loswerkman C. v. d. M., allen gedetineerd, die zich aan diefstal in vereeniging van hoeveelheden suikerbieten zouden hebben schuldig gemaakt. Aan de drie broers was subsidiair heling ten laste gelegd.

In November van het vorig jaar had de chauffeur, die belast was met het vervoer van de aan verschillende landbouwers toebehoorende hoeveelheden suikerbieten naar de Coöperatieve Beetwortelsuikerfabriek te Puttershoek, aan den landbouwer J. v. d. Vorm, die, naar hij wist, voor de levering van een grootere hoeveelheid bieten gecontracteerd had, dan hij uiteindelijk leverde, kon, een aanbieding gedaan om 20.000 K.G. bieten, die hij te koop wist, van hem over te nemen. Van der Vorm was op dit aanbod ingegaan en verklaarde zich bereid om 7 cent per 100 K.G. te betalen. De chauffeur, die over geen enkele biet de beschikking had, heeft nu telkens van de partijen, die hij in opdracht van landbouwers vervoeren moest, een gedeelte van de bieten, die hij